

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1914.

Andra kammaren.

Nr 8.

Måndagen den 26 januari.

Kl. 12 på dagen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 20 innevarande januari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att Borgmästare Rune på grund av sjukdom (furunkel) är förhindrad att under de närmaste dagarna bevista riksdagens sammanträden, intygas härmed på heder och samvete.

Stockholm den 25 januari 1914.

Rune Johnson,
leg. läkare.

§ 3.

I enlighet med därom den 21 innevarande januari fattat beslut skulle nu företagas val av tio ledamöter i vart och ett av de fem tillfälliga utskott, kammaren beslutit tillsätta; och anställdes först val av ledamöter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 96 med partibeteckningen »Liberala samlingspartiet», 62 med partibeteckningen »Lantmanna- och borgarepartiet» samt 60 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Hansson,*

» andra » » *Lundgren* i Vendelsberg,

» tredje » » *Eliasson* och

» fjärde » » *Sandberg.*

De med partibeteckningen »Lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

Andra kammarens protokoll 1914. Nr 8.

såsom första namn herr *Berg* i Staby,
 » andra » » *Olsson* i Berg och
 » tredje » » *Lorentzon*.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Helger*,
 » andra » » *Holmström* och
 » tredje » » *Tengdahl*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Hansson*,
 » *Berg* i Staby,
 » *Helger*,
 » *Lundgren* i Vendelsberg,
 » *Eliasson*,
 » *Olsson* i Berg,
 » *Holmström*,
 » *Sandberg*,
 » *Lorentzon* och
 » *Tengdahl*.

§ 4.

Härefter företogs val av ledamöter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 92 med partibeteckningen »Liberala samlingspartiet», 62 med partibeteckningen »Lantmanna- och borgarepartiet» samt 60 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Enderstedt*,
 » andra » » *Johanson* i Gäre,
 » tredje » » *Johanson* i Vetlanda och
 » fjärde » » *Lundgren* i Björna.

De med partibeteckningen »Lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Larsson* i Bondarve,
 » andra » » *Westman* och
 » tredje » » *Mörtsell*.

Av de med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo 59 valsedlar

såsom första namn herr *Svensson* i Skönsberg,
 » andra » » *Hallén* och
 » tredje » » *Sterne*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Enderstedt*,
 » *Larsson* i Bondarve,
 » *Svensson* i Skönsberg,
 » *Johanson* i Gäre,
 » *Westman*,
 » *Johanson* i Vetlanda,
 » *Hallén*,
 » *Lundgren* i Björna,
 » *Mörtsell* och
 » *Sterne*.

§ 5.

Vidare företogs val av ledamöter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 93 med partibeteckningen »Liberala samlingspartiet», 62 med partibeteckningen »Lantmanna- och borgarepartiet» samt 59 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Modig*,
 » andra » » *von Sneidern*,
 » tredje » » *Dandenell* och
 » fjärde » » *Wikström*.

De med partibeteckningen »Lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Jönsson* i Boa,
 » andra » » *von Hofsten* och
 » tredje » » *Svensson* i Betingtorp.

Av de med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo 58 valsedlar

såsom första namn herr *Winberg*,
 » andra » » *Hage* och
 » tredje » » *Sävström*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de

olika grupperna, därvid beträffande femte platsen lottning ägde rum, tillfölo platserna nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Modig*,
 » *Jönsson* i Boa,
 » *Winberg*,
 » *von Sneidern*,
 » *Dandenell*,
 » *von Hofsten*,
 » *Hage*,
 » *Wikström*,
 » *Svensson* i Betingetorp och
 » *Sävström*.

§ 6.

Vid nu anställt val av ledamöter i fjärde tillfälliga utskottet avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 92 med partibeteckningen »Liberala samlingspartiet», 62 med partibeteckningen »Lantmänna- och borgarepartiet» samt 60 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Bäckström*,
 » andra » » *Olsson* i Åsen,
 » tredje » » *Westlund* och
 » fjärde » » *Molin* i Dombäcksmark.

De med partibeteckningen »Lantmänna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Andersson* i Hägelåkra,
 » andra » » *Henrikson* i Heberg och
 » tredje » » *Lithander*.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Leksell*,
 » andra » » *Sandler* och
 » tredje » » *Nilsson* i Kristianstad.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillfölo dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Bäckström*,
 » *Andersson* i Hägelåkra,
 » *Leksell*,
 » *Olsson* i Åsen,

herr *Henrikson* i Heberg,
 » *Westlund*,
 » *Sandler*,
 » *Molin* i Dombäcksmark,
 » *Lithander* och
 » *Nilsson* i Kristianstad.

§ 7.

Slutligen anställdes val av ledamöter i femte tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 90 med partibeteckningen »Liberala samlingspartiet», 57 med partibeteckningen »Lantmanna- och borgarepartiet» samt 60 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Liljedahl*,
 » andra » » *Sandstedt*,
 » tredje » » *Torgén* och
 » fjärde » » *Engqvist*.

De med partibeteckningen »Lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Andersson* i Höckerum,
 » andra » » *Indebetou* och
 » tredje » » *Andersson* i Knäppinge.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Ingvarson*,
 » andra » » *Bärg* i Katrineholm och
 » tredje » » *Lindley*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna, därvid beträffande femte platsen lottning ägde rum, tillföll platserna nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Liljedahl*,
 » *Ingvarson*,
 » *Andersson* i Höckerum,
 » *Sandstedt*,
 » *Bärg* i Katrineholm,
 » *Torgén*,
 » *Indebetou*,
 » *Engqvist*,
 » *Lindley* och
 » *Andersson* i Knäppinge.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästföregående fem paragrafer omnämnda valen.

§ 9.

Föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid:

till konstitutionsutskottet motionerna:

- nr 59, av herr *Lindley*;
- nr 60, av herr *Nilsson* i Kristianstad;
- nr 61, av herr *Hallén m. fl.*; och
- nr 62, av herr vice talmannen *D. Persson*;

till statutskottet motionerna:

- nr 63, av herr *Tengdahl*;
- nr 64, av herr *Hamilton m. fl.*;
- nr 65, av herrar *Zetterstrand* och *Pettersson* i Södertälje;
- nr 66, av herr *von Hofsten m. fl.*; och
- nr 67, av herr *Ekman*;

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 68, av herr *Palmstierna m. fl.*;
- nr 69, av herr *Hamilton m. fl.*;
- nr 70, av herr *Bengtsson* i Kullen;
- nr 71, av herr *Kronlund*; och
- nr 72—75, av herr *Röing*;

till bankoutskottet motionerna:

- nr 76, av herr *Leander m. fl.*;
- nr 77, av herr *Starbäck*; och
- nr 78, av herr *Ekman*;

till lagutskottet motionerna:

- nr 79, av herr *Ingvarson m. fl.*;
- nr 80, av herr *Hamilton*;
- nr 81, av herr *Bengtsson* i Kullen;
- nr 82, av herr *Andersson* i Skrädene; och
- nr 83, av herr *Röing*;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 84 och 85, av herr *Jonsson* i Hökhult;
- nr 86 och 87, av herr *Andersson* i Knäppinge *m. fl.*; och
- nr 88, av herr *Molin* i Dombäcksmark;

till statsutskottet motionen nr 89, av herr *Molin* i Dombäcksmark;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 90, av herrar *Molin* i Dombäcksmark och *Sundström*;
- nr 91, av herr *Mörtsell*; och

nr 92, av herr *Hellberg* i Ljungskile; samt
till tillfälligt utskott motionerna:

nr 93, av herr *Andersson* i Knäppinge *m. fl.*;

nr 94 och 95, av herr *Palmstierna*;

nr 96, av herr *Nilsson* i Hagaby;

nr 97, av herr *Jonsson* i Gumboda; och

nr 98, av herr *Johanson* i Gäre.

§ 10.

Följande nya motioner avlämnades, nämligen av:

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 99, om ändrad lydelse av 21 och 23 §§ i förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämman *m. m.*;

herr *Tengdahl m. fl.*, nr 100, angående rätt för kommun att besluta ersättning till innehavare av kommunalt förtroendeuppdrag för mistad arbetsförtjänst och direkta utgifter i och för uppdraget;

herr *Åkesson*, nr 101, angående sådan ändring i bestämmelserna om indelning i valkretsar för landstingsmannaval, att proportionellt valsätt må tillämpas i alla valkretsar;

herr *Bogren*, nr 102, om viss ändring i gällande bestämmelser angående valsätt vid val inom landsting och stadsfullmäktige;

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 103, om höjning av statsanslaget till anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar;

herr vice talmannen *D. Persson m. fl.*, nr 104, om ersättning till Stora Tuna allmänna nykterhetskommitté för utlägg till avlösnings av utskänkingsrättigheten vid Gagnbro gästgiveri;

herr *Åkerlund m. fl.*, nr 105, angående anläggning av statsbana från lämplig punkt å norra stambanan till Kapellskär *m. m.*;

herr *Beckman* i Linköping, nr 106, om höjning av reservationsanslaget till de allmänna läroverken;

herr *Kronlund m. fl.*, nr 107, om anslag till hållplatsens vid Valltorp förändring till station;

herrar *Byström* och *Bengtsson* i Göteborg, nr 108, om överflyttning av vissa vaktmästartjänster från generalfullstyrelsens till lokalfullförvaltningens i Stockholms stat;

herr *Indebetou m. fl.*, nr 109, angående av staten garanterad ersättning för skada, som under tjänstgöring å undervattensbåt drabbat dess besättning;

herr *Tengdahl*, nr 110, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen om anslag till pristävlan om normalritningar för folkskolebyggnader;

herr *Tengdahl m. fl.*:

nr 111, om vissa anslag till uppehållande av undervisningen vid tekniska elementarskolan i Norrköping; och

nr 112, om vissa anslag till uppehållande av undervisningen vid tekniska elementarskolan i Malmö;

herr *Tengdahl*:

nr 113, om förhöjt anslag till lägre tekniska yrkesskolor; och

nr 114, om förhöjd avlöning åt vaktmästarne vid riksförsäkringsanstalten;

herr *Söderbom*, nr 115, om rätt för beskattningsnämnd att granska avgivna deklARATIONER;

herr *Bogren m. fl.*, nr 116, om dyrtidstillägg åt vissa tjänstemän av lägre grad vid statens järnvägar;

herr *Bogren*, nr 117, angående höjning av den till eldare m. fl. tjänstemän vid statens järnvägar för visst fall utgående ersättning för bostad och bränsle;

herr *Bengtsson* i Göteborg, nr 118, om ökade avlöningsförmåner för kustuppsyningsmän med flere befattningshavare vid tullverket;

herr *Liljedahl*, nr 119, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om uppförande på fast stat av viss vid armén anställd civilpersonal;

herr *Jeansson* i Kalmar, nr 120, angående ändring av rubriken nr 555 i gällande tulltaxa;

herr *Lithander*:

nr 121, om tullfrihet för nickeloxid; och

nr 122, om ändring i tullsatsen för zaponlack;

herrar *Ericsson* i Vallsta och *Edbom*, nr 123, om pension åt skadade värnpliktige N. J. Silfver;

herr *Vahlquist*, nr 124, angående uppslagsbok över 1914 års lagtima Riksdag;

herr *Starbäck*, nr 125, angående uppdrag åt riksgäldsfullmäktige att vidtaga åtgärder för ordnande av platsen framför riksdagshuset;

herr *Henrikson* i Heberg, nr 126, om årligt understöd åt folkskolläraren C. G. Carlgrens änka;

herr *Carlsson* i Frosterud, nr 127, om fyllnadspension åt förre järnvägsarbetaren Per Otto Karlsson;

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 128, om ändring i strafflagens bestämmelser angående rätt till nödvärn;

herr *Anderson* i Knapasjö m. fl., nr 129, om stiftsbandets upphävande vid tillsättning av prästerliga tjänster;

herr *Tengdahl*, nr 130, om ändrad lydelse av 23 § lagen om allmän pensionsförsäkring;

herr *Hamrin*, nr 131, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag rörande revision, utöver vad konkurslagsstiftningskommittén föreslagit, av 23 kap. strafflagen;

herr *Mörtsell*, nr 132, angående ändrade villkor för upplåtelse av odlingslägenheter på kronoparker m. m. i de sex nordligaste länen;

herr *Ekerot m. fl.*:

nr 133, om ökat anslag till höjande av landets svinavel; och

nr 134, om ökat anslag till understöd åt elever vid lantbruksskolor m. fl. undervisningsanstalter;

herr *Sundström m. fl.*, nr 135, om höjning av anslaget till understödjande av premiering av nötboskap;

herr *Linders*, nr 136, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till trädgårdsodlingens befrämjande;

herr *Carlson* i Falun, nr 137, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utarbetande av förslag till anställande av en teknisk attaché för Förenta staterna och Kanada;

herr *Bogren*, nr 138, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändringar i förfarandet vid lejning av hästar för vissa arméns truppförband;

herr *Hage m. fl.*, nr 139, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till åstadkommande av direkt genomgångstrafik över Svinesund mellan svenska och norska järnvägar; samt

herr *Liljedahl*, nr 140, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om skärpt kontroll över teaterväsendet för höjande av teaterns sedliga nivå.

Samtliga dessa motioner bordlades på begäran.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag.

§ 12.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Westman* under 7 dagar fr. o. m. den 29 januari.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,12 e. m.

In fidem

Per Cronvall.